Република България
Комисия за защита на личните данни

КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

Становище на КЗЛД за наличие на правно основание за осигуряване на достъп до публично оповестените в електронните адвокатски регистри данни за адвокат след отписването му като такъв

С Т А Н О В И Щ Е

НА

КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

рег. № ПНМД-01-58/2024 г.

гр. София 03.07.2024 г.

Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) в състав – председател: Венцислав Караджов и членове: Цанко Цолов, Мария Матева и Веселин Целков, на свое редовно заседание, проведено на 03.07.2024 г., разгледа писмо с вх. № ПНМД-01-58/13.06.2024 г. от председателя на Висшия адвокатски съвет, с искане на основание чл. 10, ал. 1 от Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД) във връзка с чл. 57 от Регламент (ЕС) 2016/679 за изразяване на становище по следните въпроси:

1. Има ли право Висшият адвокатски съвет (ВАдвС) да осигурява достъп до публично оповестените в електронните адвокатски регистри данни за адвокат и след отписването му като такъв? Може ли да се обоснове наличието на обществен интерес като основание за законосъобразност на обработването на данни?
2. Ако отговорът на горния въпрос е положителен, какъв е максималният срок, в който ВАдвС би могъл законосъобразно да осигурява такъв достъп?
3. Ако отговорът на първия въпрос е положителен, би ли могъл въпреки това субектът на данните да възрази срещу обработването на неговите лични данни по посочения начин и би ли имало такова възражение преимущество пред обществения интерес, обосновал обработването?

По-нататък в писмото от ВАдвС запознават по-подробно КЗЛД с дискусиите по поставените въпроси в рамките на ВАдвС и по-конкретно в Работната група по въпросите на Единните адвокатски регистри и Наредба № 3 от 20.11.2020 г. за реда за водене, съхраняване и достъп до регистрите на адвокатските колегии и единните адвокатски регистри, за да обосноват разбирането си по така формулираните въпроси и да получат потвърждението на КЗЛД относно правилността му.

А) Фактическа ситуация към настоящия момент:

На основание чл. 148, ал. 4 от Закона за адвокатурата (ЗАдв) Висшият адвокатски съвет ежегодно обнародва в „Държавен вестник“ списък, съдържащ трите имена и поредния номер на адвокатите. Тази информация е безсрочно публично достъпна, в т.ч. в интернет. Всяко лице може да направи справка дали към момента на обнародване на информацията дадено лице е имало качеството адвокат, без оглед на обстоятелството дали лицето продължава да има това качество.

Адвокатските регистри представляват структурирана електронна единна база от данни, които се съхраняват и са собственост на Висшия адвокатски съвет. Предназначението ѝ е да бъде достоверен, автентичен източник на данни, за които е налице нормативно основание и нормативно определен ред за вписване, промяна, заличаване на вписани обстоятелства и прекратяване (чл. 1, ал. 3, изр. второ и трето от Наредба № 3 от 20.11.2020 г.). Информацията за подлежащи на вписване обстоятелства в адвокатските регистри се извлича от заявления по образец — приложения от № 1 до № 19, подадени от заявителя до адвокатския съвет на съответната адвокатска колегия или до Висшия адвокатски съвет (чл. 14, ал. 1 от Наредба № 3 от 20.11.2020 г.). В тези обстоятелства се включват: адрес, на който се упражнява дейността, телефонни номера, имейл адреси, както и допълнителна информация, предоставена по желание на заявителя, например за владеене на чужди езици. Информацията е достъпна, докато лицето има качеството адвокат и е вписано в регистъра.

При загубване на качеството адвокат и съответно отписване от адвокатските регистри, при търсене в базата данни по имена или по адвокатски номер се визуализира следният резултат: *„Съжаляваме, възникна грешка! Страницата, която търсите, не е налична. Връщане към начална страница.“*

Това важи за всички отписани адвокати, младши адвокати и чуждестранни адвокати.

Б) Обществен интерес от достъпността на информацията за отписани адвокати

От ВАдвС считат, че са налице причини от публичен интерес данните на отписаните адвокати да останат видими в регистъра и след отписването им, със съответното отбелязване, че адвокатът е отписан и момента на отписване. Според ВАдвС правното основание за обработка на лични данни ще е чл. 6, пар. 1, б. „д“ от Регламент (ЕС) 2016/679, което води до необходимост да се извърши балансиращ тест. В основата на балансиращия тест трябва да залегне следното: от една страна, публично достъпните данни следва да се сведат до минимум, но от друга, публичният интерес не позволява данните за адвокат

да изчезнат от пространството, като се има предвид обществената значимост на адвокатската професия. Според ВАдВС търсенето следва да е възможно по данните, с които третите лица най-често разполагат: имената на адвоката, адвокатският номер, адвокатската колегия, телефонният номер, физическият и електронен адрес на адвоката, заявени при вписване.

Причините, които изтъкват от ВАдВС, най-общо са свързани с правото на потребителите на адвокатски услуги да разполагат с достоверна информация дали лицето, с което са сключили договор за предоставяне на правни услуги или което са упълномощили в даден минал момент, към този момент не е било вече отписано от регистрите. Респективно, дали макар да е било вписано, не е продължило да упражнява делегирани му като адвокат права и след отписването си. Ако данните на отписаните адвокати са изцяло недостъпни за потребителя, при инициране на проверка за лице, потребителят ще получи единствено информация, че търсеното лице не е вписано в адвокатските регистри, но не и от кой момент вече не е вписано, ако е било вписано преди. От друга страна, именно моментът на отписване е от значение за упражняването на редица права на потребителя, а също така за определяне параметрите на отговорността на отписаното лице, в случаите, когато лицето е приело работа или упълномощаване в качеството си на адвокат, респ. е упражнявало делегираните му от потребителя заради наличието на адвокатско качество права, без реално да е разполагало с това качество (вече е било отписано).

От ВАдВС считат, че следва да се има предвид също, че зачестяват сигнали за лица, рекламиращи адвокатски услуги и представящи се за адвокати, без да са вписани в адвокатските регистри. С оглед агресивната реклама на такива лица, кръгът от техни клиенти съвсем не е малък. След като въпросните клиенти се усъмнят, дали лицето е адвокат и установят, че не е вписано в регистрите, логично е да могат да получат информация било ли е вписано в предходен момент и докога. Търсенето следва да е възможно с информацията, с която лицата разполагат – имената, телефонният номер, адресът на лицето и т.н.

По-нататък в искането се посочва, че възможна причина за отписването е и смъртта на адвоката. Адвокат с дългогодишен стаж вероятно има стотици настоящи и бивши клиенти, голямата част от които няма да са известени за смъртта му. При това положение, след като не получат отговор от адвоката и не го открият в регистрите, е логично също да потърсят в регистрите информация за датата на отписването му и причините за това.

В) Относно спазването на принципите на свеждане на данните до минимум и ограничение на съхранението

Разбирането на ВАдВС е, че търсенето в базата данни за отписани адвокати трябва да е възможно чрез информацията за адвоката, с която клиентите обичайно разполагат. Това

означава видими да останат имената, адвокатският номер, адвокатската колегия, телефонният номер, физическият и електронен адрес на адвоката, заявени при вписване.

От ВАдВС поставят въпрос, в случай че публичната достъпност до тази информация нарушава принципна на свеждане на данните до минимум, ще съставлява ли законосъобразно (и пропорционално) решение публичното оповестяване на посочените по-долу данни на адвокатите за целите на верификация на качеството им към даден минал момент: запазване на публичен достъп чрез адвокатските регистри до трите имена, датата на отписване и колегията, в която са били вписани адвокатите, с осигурена възможност за справка/търсене по име и по адвокатски номер. Данните за колегията, в която адвокатът е бил вписан, биха били необходими за индивидуализацията му, в случаите, когато има адвокати със съвпадащи три имена.

По отношение на срока за съхранение ВАдВС счита 15-годишния срок за разумен. Съгласно чл. 127, ал. 1, т. 6 от Наредба № 3 от 20.11.2020 г.: „*Срокът за съхраняване на документите към електронните регистри и досиета се определя от вида на съответното производство, използваните алгоритми, одобрени от Висшия адвокатски съвет, и качеството на заявителя. Той започва да тече от постановяване на крайния акт и е следният: 6. документите, съдържащи се в електронното адвокатско досие, водено по реда на тази наредба, се съхраняват от Висшия адвокатски съвет за статистически и исторически цели и в обществен интерес, независимо от основанието за отписване за срок от 15 години, считано от отписването, при спазване изискванията на чл. 5, пар. 1, букви „в“ и „д“ от Регламент (ЕС) 2016/679, с изключение на тези документи, за които законът е предвидил друг срок на съхранение*“. От ВАдВС изхождат от разбирането, че това е достатъчен срок, в който извършването на горепосочените справки би било значимо с оглед защитата на обществения интерес за целите на верификация на качеството на адвокатите към даден минал момент.

От ВАдВС намират също така, че очертаният обществен интерес от публична достъпност на данни за лицата, които са били вписани като адвокати, има преимущество пред правото им на лична неприкосновеност и поради това те не могат да се позоват на правото да бъдат забравени и да искат данните им да бъдат напълно заличени в рамките на горепосочения срок.

Правен анализ:

1. **Правна рамка**

Съгласно чл. 147 от Закона за адвокатурата (ЗАдв) адвокатските съвети водят регистри на адвокатите, младши адвокатите, адвокатските сътрудници, адвокатските дружества и на чуждестранните адвокати, допуснати да упражняват адвокатска професия на територията на Република България под наименованието в държавата, в която е придобита адвокатската правоспособност. Правилата за водене на регистрите се определят с наредба на Висшия адвокатски съвет.

По силата на чл. 148 от ЗАдв Висшият адвокатски съвет (ВАдвС) води единни адвокатски регистри за адвокати, за младши адвокати, за адвокатски дружества и за чуждестранни адвокати. Правилата за водене на регистрите се определят с наредба на Висшия адвокатски съвет. В единните регистри се вписват предвидените в закона обстоятелства въз основа на данни от регистрите на адвокатските съвети. В тях адвокатите се вписват и получават личен номер, чиито последни две цифри представляват код, означаващ колегията, а предшестващите цифри – поредният номер на адвоката според вписването му в регистъра на адвокатска колегия. Вписаните в един ден се подреждат по реда на постъпването на документите им. Личният номер от единния адвокатски регистър е постоянен и се вписва в адвокатската карта, в договора с клиента и в адвокатското пълномощно. По реда, предвиден в чл. 148, ал. 2 от ЗАдв адвокатите от Европейския съюз се вписват в Единен регистър на адвокатите от Европейския съюз, упражняващи адвокатска професия в България. Висшият адвокатски съвет има задължение ежегодно да обнародва в „Държавен вестник“ списък, съдържащ трите имена и поредния номер на адвокатите. Адвокатските регистри са публични, като вписванията в тях имат удостоверително действие.

С Наредба № 3 от 20 ноември 2020 г. за реда за водене, съхраняване и достъп до регистрите на адвокатските колегии и единните адвокатски регистри (Наредба № 3) се урежда воденето, съхраняването и достъпа до регистрите на адвокатските колегии и единните адвокатски регистри, а именно:

1. регистър на адвокатите;

2. регистър на адвокатските дружества;

3. регистър на адвокатските съдружия;

4. регистър на младшите адвокати;

5. регистър на адвокатските сътрудници;

6. регистър на чуждестранните адвокати.

Съгласно чл. 1, ал. 3 от Наредба № 3 регистрите по т. 1–5 се водят от адвокатските съвети, а регистърът по т. 6 от адвокатските съвети и от Висшия адвокатски съвет. Всички адвокатски регистри представляват структурирана електронна единна база от данни, които се съхраняват и са собственост на Висшия адвокатски съвет. Предназначението ѝ е да бъде достоверен, автентичен източник на данни, за която е налице нормативно основание и нормативно определен ред за вписване, промяна, заличаване на вписани обстоятелства и прекратяване. Регистрите по чл. 1, ал. 2, т. 1–5 и регистърът по чл. 1, ал. 2, т. 6 от Наредба № 3 са обединени в обща, структурирана електронна база данни за адвокатите, младшите адвокати, адвокатските дружества, адвокатските съдружия, адвокатските сътрудници и чуждестранните адвокати, съдържаща обстоятелствата, вписани по силата на закона и тази наредба и основанията за тяхното вписване.

Наредба № 3 предвижда, че обстоятелствата и основанията по чл. 1, ал. 3 от същата се обявяват без информацията, представляваща лични данни по смисъла на чл. 4, т. 1) от Регламент (ЕС) 2016/679 (Общ регламент относно защитата на данните, ОРЗД), с изключение на информацията, за която със закон се изисква да бъде обявена.

Според чл. 5, ал. 7 от Наредба № 3 обстоятелствата, подлежащи на вписване, промяна и заличаване, се вписват в регистрите по реда на наредбата и се оповестяват публично без информацията, представляваща лични данни по смисъла на § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД), с изключение на информацията, за която със закон се изисква данните да са публични за целите на удостоверителното действие на вписаните в регистъра обстоятелства. Нямат публичен характер документите, въз основа на които е извършено вписване, промяна или заличаване на обстоятелства, като достъпът до тези документи е регистриран. Право на служебен достъп до досиета и документите, съхранявани в тях, съдържащи лични данни, имат лица, за които ЗАдв и Наредба № 3 регламентират права на достъп, за целите и срока на изпълнение на определените им функции при спазване на принципа „необходимост да знае“. По-нататък в ал. 8 на същия член се регламентира, че регистрите са публични и всеки има право на свободен и безплатен достъп до базата данни, съставляваща адвокатските регистри, за целите на справка по извършените вписвания, заличавания и обявявания, но не и до приложените документи, въз основа на които е извършено вписването, заличаването, прекратяването, отразено в публично оповестената информация от адвокатските регистри.

Адвокатските съвети водят досие за всеки адвокат, адвокатско дружество, адвокатско съдружие и чуждестранен адвокат, в което се съхраняват документи и актове, свързани с придобиване качеството на адвокат, учредяване на адвокатското дружество и съдружие, вписване в регистъра, промени в статута, наложени дисциплинарни наказания, избор в органи на адвокатурата, отписване, прекратяване и заличаване. Адвокатските досиета се водят в електронна форма, като могат да се съхраняват и на хартиен носител от адвокатския съвет, в чийто регистър е вписан адвокатът, адвокатското дружество, адвокатското съдружие и чуждестранния адвокат (арг. чл. 6 от Наредба № 3).

В разпоредбата на чл. 13 се регламентира, че електронното адвокатско досие се съхранява от Висшия адвокатски съвет за целия срок, през който адвокатът, чуждестранният адвокат, адвокатското дружество, адвокатското съдружие и адвокатският сътрудник е вписан в съответния регистър. От друга страна, адвокатското досие на хартиен носител се съхранява от адвокатския съвет на колегията, в чиито регистри е вписан адвокатът, младшият адвокат, чуждестранният адвокат, адвокатското дружество, адвокатското съдружие и адвокатският сътрудник.

След отписване на адвоката, младшия адвокат, чуждестранния адвокат и адвокатския сътрудник, съответно заличаването на адвокатското дружество и адвокатското съдружие от съответните регистри, тяхното електронно адвокатско досие се съхранява

от Висшия адвокатски съвет, а досието на хартиен носител – от съответния адвокатски съвет, до изтичането на **5 години** от отписването, респективно заличаването, след което се унищожава (арг. чл. 13, ал. 3 от Наредба № 3).

Съгласно чл. 127, ал. 1, т. 6 от Глава шеста на Наредба № 3, озаглавена „Съхраняване и защита на данните“, документите, съдържащи се в електронното адвокатско досие, водено по реда на тази наредба, се съхраняват от ВАдвС за статистически и исторически цели и в обществен интерес, независимо от основанието за отписване за срок от **15 години**, считано от отписването, при спазване изискванията на чл. 5, § 1, букви „в“ и „д“ от Регламент (ЕС) 2016/679, с изключение на тези документи, за които законът е предвидил друг срок на съхранение.

И накрая, съгласно чл. 130 от Наредба № 3 външен по смисъла на наредбата е всеки нерегистриран и без автентификация достъп до публичната част на електронните адвокатски регистри, представляващи част от единната електронна база данни, поддържана от ВАдвС. **Публично достъпни са само данните, за които ЗАдв или Наредба № 3 предвиждат това.** Достъпването до публичната част от електронните адвокатски регистри съгласно ЗАдв с цел установяване на актуален правен статус на адвоката, младшия адвокат, чуждестранния адвокат, адвокатското дружество, съдружие или адвокатския сътрудник се осъществява свободно, индексира се от интернет търсачките без необходимост от допълнителна електронна автентификация на потребителя.

От гледна точка на законодателството за защита на личните данни, за да е законосъобразно обработването на лични данни за изпълнението на задача от обществен интерес, трябва да са изпълнени условията на чл. 6, пар. 3 от ОРЗД:

- основанието за обработването да е установено от правото на ЕС или правото на държавата членка, което се прилага спрямо администратора; и
- целта на обработването да се определя в това правно основание или обработването да е необходимо за изпълнението на задача от обществен интерес. Това правно основание може да включва конкретни разпоредби за адаптиране на прилагането на разпоредбите на ОРЗД, *inter alia* общите условия, които определят законосъобразността на обработването от администратора, видовете данни, които подлежат на обработване, съответните субекти на данни; образуванията, пред които могат да бъдат разкривани лични данни, и целите, за които се разкриват; ограниченията по отношение на целите на разкриването; периодът на съхранение и операциите и процедурите за обработване, включително мерки за гарантиране на законосъобразното и добросъвестно обработване, като тези за други конкретни случаи на обработване съгласно предвиденото в глава IX от ОРЗД. Правото на Съюза или правото на държавата членка се съобразява с обществения интерес и е пропорционално на преследваната легитимна цел.

По смисъла на чл. 89 от ОРЗД обработването за целите на архивирането в обществен интерес, за научни или исторически изследвания или за статистически цели подлежи, в

съответствие с ОРЗД, на подходящи гаранции за правата и свободите на субекта на данни. Тези гаранции осигуряват наличието на технически и организационни мерки, по-специално с оглед на спазването на принципа на свеждане на данните до минимум. Мерките могат да включват псевдонимизация, при условие че посочените цели могат да бъдат постигнати по този начин. Когато посочените цели могат да бъдат постигнати чрез по-нататъшно обработване, което не позволява или повече не позволява идентифицирането на субектите на данни, целите се постигат по този начин.

Когато личните данни се обработват за научни или исторически изследвания или за статистически цели, правото на Съюза или правото на държава членка може да предвижда дерогации от правата по чл. 15, 16, 18 и 21 от ОРЗД съобразно условията и гаранциите по чл. 89, пар. 1 от ОРЗД (посочени в предходния абзац), доколкото има вероятност тези права да направят невъзможно или сериозно да затруднят постигането на конкретните цели, и посочените дерогации са необходими за постигането на тези цели.

Когато личните данни се обработват за целите на архивирането в обществен интерес, правото на Съюза или правото на държава членка може да предвижда дерогации от правата по чл. 15, 16, 18, 19, 20 и 21 от ОРЗД съобразно условията и гаранциите по чл. 89, пар. 1 от ОРЗД, доколкото има вероятност тези права да направят невъзможно или сериозно да затруднят постигането на конкретните цели, и посочените дерогации са необходими за постигането на тези цели.

Когато обработването по чл. 89, пар. 2 и пар. 3 от ОРЗД служи едновременно за друга цел, дерогациите се прилагат единствено за обработване, извършвано за посочените в тези параграфи цели.

2. Конкретно по поставените въпроси:

Следва да се отбележи, че за целите на настоящия анализ изразът „*да осигурява достъп до публично оповестените в електронните адвокатски регистри данни…*“ трябва да се разбира като „*осигурява достъп чрез публично оповестяване в електронните адвокатски регистри на данни…*“. Осигуряването на достъп чрез публично оповестяване на лични данни до неограничен кръг от лица е самостоятелна операция по обработване на лични данни по смисъла на чл. 4, т. 2) от Регламент (ЕС) 2016/679. В конкретния случай, целите на тази операция са нормативно уредени в чл. 149 от ЗАдв във връзка с чл. 1, ал. 3, изр. 2 от Наредба № 3.

Предвидената в чл. 127, ал. 1, т. 6 от Наредба № 3 операция по обработване на лични данни е съхранение, **т.е. тя е различна от осигуряването на достъп чрез публично оповестяване.** Съхранението, като отделна операция по обработване и обичайно най-продължителна във времето, кореспондира с целите, посочени в нормата на чл. 127, ал. 1, т. 6 от Наредба № 3, а именно: *„за статистически и исторически цели и в обществен интерес“*.

Видно от изложеното, се налага обоснованото заключение, че нито целите за обработване, нито отделните операции, са тъждествени и в този смисъл нормата на чл. 127, ал. 1, т. 6 от Наредба № 3 не може да бъде основание за „*осигуряване на достъп чрез*

публично оповестяване в електронните адвокатски регистри на данни на отписани адвокати". Именно в този смисъл е и изр. 2 на чл. 130, ал. 1 от Наредба № 3, които ясно указва, че публично достъпни са само данните, за които ЗАдв или Наредба № 3 предвиждат това.

Основен принцип в публичното право, което регламентира дейността на адвокатурата, като свободна, независима и самоуправляваща се по смисъла на чл. 134, ал. 1 от Конституцията на Република България (КРБ), е че „*компетенциите на публичните органи са изрично посочени в закона и на тях е разрешено само това, което изрично е предвидено в правните норми*". Така обществото се предпазва от произвол и противоправни действия както от страна на публичните органи и организации към гражданите и юридическите лица, така и в отношенията между самите органи. Това принципно положение е залегнало и в нормите на ОРЗД по отношение извършването на дейности по обработване на лични данни от администратори – публичноправни организации. Следователно, „*осигуряване на достъп чрез публично оповестяване в електронните адвокатски регистри на данни на отписани адвокати"* е допустимо, само ако е изрично разрешено от нормативен акт, доколкото организацията и реда на дейността на адвокатурата се уреждат със закон (арг. чл. 134, ал. 2 от КРБ).

Промяната в обществените отношения и възникналата от тях необходимост от „*осигуряване на достъп чрез публично оповестяване в електронните адвокатски регистри на данни на отписани адвокати"* следва да бъде нормативно закрепена чрез съответните изменения и допълнения в приложимото законодателство, като за това следва да са спазени условията на чл. 6, пар. 3 и да са регламентирани гаранциите по чл. 89 от ОРЗД. Следва да се обърне внимание, че с чл. 89 от ОРЗД се въвежда изискването за гаранции и дерогации, свързани с обработването за целите на архивирането в обществен интерес, за научни или исторически изследвания или за статистически цели. Тази разпоредба изисква обществен интерес да се обоснове за архивирането, като такъв не е изрично необходим за съхранението за посочените в Наредба № 3 исторически и статистически цели. Независимо от това обаче, за последващото съхранение, което също представлява самостоятелно обработване на лични данни, е необходимо наличието на правно основание. Не се изключва такова съхранение на данни за исторически изследвания (не исторически цели) и статистически цели да е необходимо за изпълнението на задача от обществен интерес, но същият трябва да е изрично установен в законодателството.

Независимо от отрицателния отговор по въпрос № 1, относно въпрос № 2 следва да се има предвид, че КЗЛД не определя сроковете за съхранение на лични данни. Съгласно чл. 5, пар. 1, б. „д" от Регламент (ЕС) 2016/679 личните данни трябва да бъдат съхранявани във форма, която да позволява идентифицирането на субекта на данните за период, не по-дълъг от необходимото за целите, за които се обработват личните данни; личните данни могат да се съхраняват за по-дълги срокове, доколкото ще бъдат обработвани единствено за целите на архивирането в обществен интерес, за научни или исторически изследвания или за статистически цели съгласно чл. 89, пар. 1 от ОРЗД, **при условие че бъдат приложени**

подходящи технически и организационни мерки, предвидени в настоящия регламент с цел да бъдат гарантирани правата и свободите на субекта на данните (принцип за „ограничение на съхранението“). С оглед качеството на администратора на лични данни, в конкретния случай, срокът следва да е нормативно определен. В действащото законодателство е регламентирано съхранението на **„документите, съдържащи се в електронното адвокатско досие, водено по реда на тази наредба“**, а не публичното оповестяване на информация в регистъра.

Независимо от отрицателния отговор по въпрос № 1 и при подходящо изменение и допълнение на приложимото законодателство, относно въпрос № 3 следва да се има предвид разпоредбата на чл. 21, пар. 6 от Регламент (ЕС) 2016/679. Същата гласи, че когато лични данни се обработват за целите на научни или исторически изследвания или за статистически цели съгласно чл. 89, пар. 1 от ОРЗД, субектът на данните има право, въз основа на конкретното си положение, да възрази срещу обработването на лични данни, отнасящи се до него, освен ако обработването е необходимо за изпълнението на задача, осъществявана по причини от публичен интерес. Както вече се посочи по-горе, публичния интерес следва да е установен по ясен начин в законодателството.

За пълнота на изложението, *de lege ferenda,* в рамките на изменението и допълнението на Наредба № 3, следва да се вземе предвид и отстраняването на някои несъответствия в правните норми, като напр. препращането към дефиницията за „лични данни“ в два различни нормативни акта, в случая ОРЗД и ЗЗЛД. Съгласно чл. 4, т. 1) от Регламент (ЕС) 2016/679 „лични данни“ означава всяка информация, свързана с идентифицирано физическо лице или физическо лице, което може да бъде идентифицирано („субект на данни“); физическо лице, което може да бъде идентифицирано, е лице, което може да бъде идентифицирано, пряко или непряко, по-специално чрез идентификатор като име, идентификационен номер, данни за местонахождение, онлайн идентификатор или по един или повече признаци, специфични за физическата, физиологичната, генетичната, психическата, умствената, икономическата, културната или социална идентичност на това физическо лице. Следва да се обърне внимание, че в § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на ЗЗЛД се препраща към дефиницията на понятието „лични данни“, разписана в чл. 4, т. 1) от Регламент (ЕС) 2016/679 за целите на транспонирането на Директива (ЕС) 2016/680 (т.нар. Полицейска директива, транспонирана в Глава осма от ЗЗЛД).

В същия контекст на понятието „лични данни“ следва да се прецизира и формулировката на чл. 1, ал. 5 и чл. 5, ал. 7 от Наредба № 3. Визираните норми съдържат вътрешно противоречие, което *per argumentum a contrario* води до абсолютно погрешен извод, че „информацията, за която със закон се изисква да бъде обявена“, е изключена от обхвата на понятието „лични данни“.

Не на последно място, внимание заслужава да се обърне и на предвиденото в чл. 148, ал. 4 от ЗАдв ежегодно обнародване в „Държавен вестник“ на списък, съдържащ трите имена и поредния номер на адвокатите, което води до безсрочното обявяване пред неограничен

кръг от лица на тези данни в електронното му издание в интернет. От една страна, Регламент (ЕС) 2016/679 не допуска безсрочното съхранение на лични данни, а от друга, въвежда задължение данните да се поддържат в точен и актуален вид. Именно поради това следва да се отчетат както заключенията, така и мотивите на Решение на Съда на ЕС от 11 януари 2024 г. по дело C-231/22 (État belge срещу Autorité de protection des données)[1].

По тези съображения и на основание чл. 58, пар. 3, б. „б“ от Регламент (ЕС) 2016/679 във вр. с чл. 10а, ал. 1 от Закона за защита на личните данни и чл. 51, т. 2 от Правилника за дейността на КЗЛД и на нейната администрация, Комисията за защита на личните данни изразява следното

СТАНОВИЩЕ:

1. Съгласно действащата *Наредба № 3 от 20 ноември 2020 г. за реда за водене, съхраняване и достъп до регистрите на адвокатските колегии и единните адвокатски регистри* не е налице правно основание Висшият адвокатски съвет (ВАдВС) да осигурява достъп до публично оповестените в електронните адвокатски регистри данни за адвокат след отписването му като такъв. Докато за съхранението на данните, съдържащи се в документите по чл. 127, ал. 1, т. 6 от Наредба № 3 общественият интерес се разглежда като правно основание за обработване на лични данни, за тяхното публично оповестяване, след отписване на адвокат, такъв липсва.
2. Въпреки посоченото в т. 1 за ВАдВС няма нормативна пречка да предоставя данни за отписани адвокати при отправени до него индивидуални питания на граждани или организации.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:
ВЕНЦИСЛАВ КАРАДЖОВ

ЧЛЕНОВЕ:
ЦАНКО ЦОЛОВ

МАРИЯ МАТЕВА

ВЕСЕЛИН ЦЕЛКОВ

[1] За повече информация вж. Становище на КЗЛД с рег. № ПНМД-01-39 от 10.04.2024 г., публикувано на интернет страницата ѝ в секция „Практика“.